

Wniosek:

W trakcie prowadzonej terapii onkologicznej ważna jest wszechstronna opieka nad chorym sprawowana przez wszystkich specjalistów. Działania lekarza, pielęgniarki, psychologa, technika radioterapii i wszystkich osób będących w bliskim kontakcie z chorym wzajemnie uzupełniają się.

76**ASPEKTY TECHNICZNE I DOZYMTRYCZNE W STEREOTAKTYCZNEJ RADIOTERAPII GUZÓW OUN**

J. Rostkowska, M. Kania, W. Bulski, A. Wysocka, J. Fijuth

Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej - Curie, Warszawa, ul. Roentgena 5

Celem pracy jest przedstawienie zasad właściwego przygotowania urządzeń technicznych do stereotaksji: przyspieszacza, stołu terapeutycznego i specjalistycznego osprzętu oraz zagadnienia pomiarów dozymetrycznych wąskich wiązek promieniowania. Powyższe problemy należy rozwiązać, aby zapewnić właściwą jakość radioterapii stereotaktycznej i bezpieczeństwo chorego. Przedstawiono i omówiono testy, które należy przeprowadzić dla używanego sprzętu oraz dokładności, jakie wymagane są do prawidłowego napromieniania.

Przedstawiono metodykę i wyniki testów dla przyspieszacza Varian dotyczące dokładności położenia izocentrum, ruchu stołu, wskaźników laserowych etc. Przedstawiono również metody dozymetryczne pozwalające na przeprowadzenie precyzyjnych pomiarów rozkładów dawek i wydajności dla wąskich wiązek promieniowania o przekroju kołowym, oraz przygotowanie tych danych do użycia w komputerowym systemie planowania leczenia. Pomiary dozymetryczne przeprowadzono używając komory jonizacyjnej o objętości 0,015 cm³ oraz detektorów diamentowych firmy PTW.

Wyniki pomiarów przeprowadzone tymi detektorami zapewniają wystarczającą dokładność obliczeń przy planowaniu napromieniania za pomocą systemu BrainScan.

77**ZASTOSOWANIE PREPARATU VRATIZOLIN W RADIOTERAPII**

Maria Pamucka, Lidia Czopkiewicz

Wojewódzki Ośrodek Onkologii, Opole

Sponsor: Jelfa S.A.

Vratizolin – niesterydowy lek przeciwzapalny o potwierdzonej aktywności przeciwwirusowej, przeciwbakteryjnej (przeciw bakteriom Gram dodatnim) i przeciwgrzybiczej jest lekiem stosowanym od kilku już lat w okulistyce, laryngologii i dermatologii. W przeprowadzonych doświadczeniach klinicznych nie wykazano poważnych objawów nietolerancji i powikłań po stosowaniu Vratizolinu.

W czasie radioterapii nowotworów okolicy oka, przedsionka nosa i różnych okolic skóry twarzy dochodzi do powstania odczynów popromiennych charakteryzujących się wysychaniem śluzówki, pieczeniem, bólem – odczynem zapalnym często z nadkażeniem grzybicznym i bakteryjnym. U tych pacjentów stosowaliśmy dotychczas jako leki działające miejscowo przeciwzapalnie głównie Dicortineff, maści Neomycynową i Gentamycynową oraz Primafucort.

W okresie od stycznia do grudnia 1998 podjęliśmy próbę zastąpienia wszystkich wymienionych leków preparatem Vratizolin w zawieszynie do oczu i nosa oraz maści stosowanej na skórę twarzy.

Okolica	Preparat	Liczba pacjentów	Efekt / l. pacjentów	Efekty niepożądane / l. pacjentów
Spojówka	Zawiesina oczna	18	+++ / 4	Nasilenie pieczenia / 6
			++ / 6	Większy obrzęk / 2
			+ / 2	Nasilenie objawów zap. / 2
Przedśionek nosa	Zawiesina	2	+++ / 2	
Skóra twarzy	Maść	5	+++ / 5	

Do oceny efektu stosowania preparatu zastosowano skalę trzystopniową:

- +++ ustąpienie objawów zapalnych
- ++ utrzymujące się objawy zapalne nie zmuszające do przerwania napromieniania
- + utrzymujące się objawy zapalne, konieczność zastosowania innego leku
- brak efektu.

W efekcie stosowania Vratizolinu uzyskano ustąpienie lub wyraźne zmniejszenie objawów zapalnych u 4 osób napromienianych z objęciem przedśionka nosa i u 5 napromienianych na inne okolice twarzy. U 6 pacjentów napromienianych na okolicę gałki ocznej obserwowaliśmy poprawę, ale utrzymywały się objawy zapalne, jednak u żadnego z tych chorych nie byliśmy zmuszeni przerwać leczenia. U 2 chorych zmuszeni byliśmy dodać inną maść z antybiotykiem, gdyż zauważany efekt był zbyt słaby i nasilenie objawów zapalnych następowało w 3 godziny po wchłonięciu Vratizolinu. Objawy niepożądane wystąpiły u 6 pacjentów pod postacią zwiększonego uczucia pieczenia, u 2 z nich dodatkowo nasilił się obrzęk i u 2 obserwowaliśmy nasilenie wszystkich objawów zapalnych.

Wnioski:

- preparat Vratizolin jest lekiem dobrze tolerowanym,
- stosując Vratizolin nie stwierdziliśmy ciężkich powikłań zmuszających do przerwania napromieniania,
- nasilenie odczynów zapalnych obserwowaliśmy jedynie u pacjentów napromienianych na okolicę oka,
- preparat Vratizolin poszerza gamę leków stosowanych do leczenia reakcji popromiennych w radioterapii.

78

WPŁYW PRECYZJI W WYZNACZANIU GTV W PLANOWANIU RADIOTERAPII NA OKREŚLENIE PRAWDOPODOBIEŃSTWA MIEJSCOWEGO WYLECZENIA NOWOTWORU I RYZYKA WYSTĄPIENIA PRZERZUTÓW

Rafał Suwiński

Zakład Radioterapii Centrum Onkologii – Instytutu, Oddział w Gliwicach

Objętość guza pierwotnego jest uznanym ilościowym wskaźnikiem prognostycznym dla prawdopodobieństwa miejscowego wyleczenia nowotworu w radioterapii (P) i dla ryzyka wystąpienia przerzutów. Większość opracowań klinicznych nie uwzględnia jednak tego wskaźnika, gdyż w rutynowym postępowaniu diagnostycznym – terapeutycznym rejestrowany zwykle jest stopień zaawansowania klinicznego nowotworu wg TNM lub FIGO, a nie przestrzenne wymiary guza. W bieżącym opracowaniu wykazano, że objętość guza (której odpowiada obszar GTV-Gross Tumor Volume), może być rutynowo mierzona w oparciu o dane przesyłane z Pracowni Tomografii Komputerowej do Pracowni Planowania Leczenia. Metoda ta nie wymaga dodatkowych nakładów